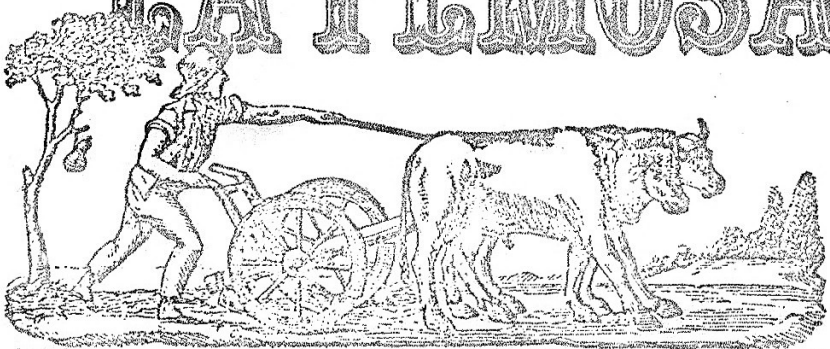

LA FEMOSA

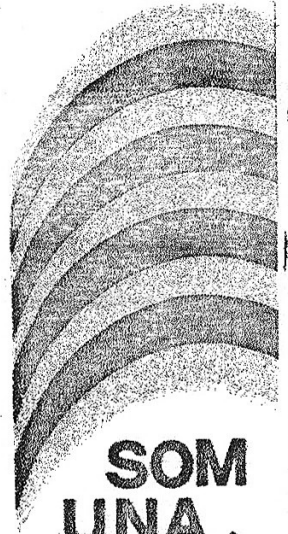
JUNY

ARTESA DE LLEIDA

1981

AL JUNY
LA FALÇ AL PURY

**SOM
UNA,
NACIÓ**

PORTIC

Avegades perquè no ho poden entendre i avegades perquè no ho volen entendre, la qüestió és que a Madrid sempre troben excuses per a negar això i allò. Ara s'han tret de la mànega de que no som una nació... Fins ara podiem parlar de la Nació Catalana amb tota normalitat, ara ja no ho podem fer. Es veu que això d'ésser o no ésser no depen de la realitat històrica o de la voluntat de tot un poble: depen de si a Madrid estan de bon humor o si estan colèrics, així de senzill (però quina manera d'embolicar les coses).

Ara resulta que la Constitució diu tot allò que volen que digui i calla tot el que ells no volen sentir. Sempre havíem pensat que la democràcia era una altra cosa; havíem estat mal informats, es clar. Però el que és sorprenent es que haguéssim estat tants milers i milers els enganyats, tants mi les de persones que pensavem que amb la democràcia el fet de dir-nos NACIÓ havia d'ésser la cosa més natural de món.

L'altre dia quasi cent mil ciutadans dels Països Catalans omplien de gom a gom el Camp Nou per a reivindicar la Llengua, la Cultura i la Nació Catalana. L'altre dia cer; mil veus cridaven a tot

pulmó SOM UNA NACIÓ tot fent onejar les milers i milers de banderes catalanes. Aquest altre dia els catalans que omplien l'Estadi del Barça van poder experimentar, una vegada més, l'absurd d'una mentalitat centralista, al prohibir el text unitari de la diada (el qual no es va poder llegir) tot i que era signat per la gran majoria de grups, partits polítics i centrals sindicals.

No cal donar-hi més toms, no cal esgargamellar se tant. Ens prohibiran tot el que els hi passarà pels nassos... Però, ja poden fer, ja poden dir; no en sortiran, perquè nosaltres sabem que hem estat, som i seguirem éssent UNA NACIÓ

LA FEMOSA

BUTLLETÍ DE L'AGRUPACIÓ CULTURAL "LA FEMOSA"
CARRER DEL CASTELL N. 23 ARTESA DE LLEIDA
SEGONA ÈPOCA, N. 24 _____ JUNY 1981

INDEX

PORTIC	1
IMITACIONS ? NO GRACIES	4
EL VENT, els seus noms i les seues dites	7
LLISTA DE BARBARISMES	12
NOTA	13
ENDEVINALLES	14
TEXT DE LA DECLARACIÓ UNITARIA	16
FULLS D'HISTORIA	18
CARTA A LA FEMOSA	
Polititzar el C.F. Artesa ?	22
RESPOSTA A "MICROPUNT"	25
ENTRETENIMENTS	30
HUMOR a les pàgines 11, 15 i 24	

IMITACIONS ?

NO GRÀCIES

Mai m'han agradat les imitacions, encara que algunes són tan perfectes que, sense voler et fan menjar garsa per perdiu.

Bons pintors imiten a ja famosos pintors, cantan que imiten a cantants ja consagrats, olis criminals a els bons olis d'oliva, gent que d'una manera o altra es vendrien Catalunya al preu que fos, també imitant als que l'estimen de veritat, Etc., però, és sert que tant els uns com els altres ho fan mutilant, fins i tot matant la seva propia personalitat, el seu propi jo.

I per què no dir-ho ? També tenim mals polítics, sindicalistes i gent de base que volen imitar als bons, però, amb la diferència de que aquests no mutilen la seva personalitat perquè han gaudit sempre de la seva manca de personalitat, sinó que mutilen als que de bona fe creuen, encara, amb els ideals que ells representen.

Tota la seva obra és una farsa, tan sols encaminada a que els vegi la gent. Es posen l'embrema de la doctrina que practiquen i no creuen, i busquen com les nenes maques, els primers llocs a les recepcions i actes on la T.V. està present així com els altres mitjans d'informació. Denúncien a crits l'atur, la fam d'alguns sectors, la injusticia social i tot el que vulgareu, però, ells continuen fent sopars i "almor--

zos" com si fóssim a l'any 1530 (després de Crist).

La seva ipocrecia i vanitat és que la gent (la base, que diuen ells) els saludi pels carrers i places i els digui Senyors (amb majúscula). No els importa res el pactar, el consensuar i ara darrerament concertar. Si han de treure la paraula marxista, perquè creuen que així la gent hi picarà més, i ells tindran alternativa de poder, la treuran. Si un martell i una falç espanten a una part d'electorat, no ens preocupem ja hi passaran una bicicleta. La qüestió es anar tirant de beta.

La dreta com vulgarment es diu, tots sabem qui nes són les seves inspiracions i els seus objectius i ho sabem perquè sempre hem estat manats i manipulats per ella. L'únic que m'emprenya és que els imitadors d'esquerra els hi facin el seu joc.

Què vol dir tot aquest embolic d'imitacions? Sols trobo una resposta. Vol dir que l'Occident equival a dir-ne món capitalista, i el capital tan sols té un objectiu i un ideal: ELS DINERS, i els diners segons Shakespeare "és la puta universal d'els homes i dels pobles. Transforma la fidelitat, amb infidelitat, l'amor amb odi. És la fraternització de les impossibilitats, obliga a besar-se amb allò que es contradeix".

I l'arribar en aquesta conclusió, i en aquets model de societat, molt tristement crec que sempre tindrem imitadors ja que segons paraules d'un dels mes vells del poble va dir "que no pot existir un

bon politic, honrat i intel·ligent, perquè...

Si un és intel·ligent i honrat no és bon politic.

Si un és intel·ligent i bon politic, no és honrat.

I si un és bon politic i honrat, no es intel·ligent.

Per tot l'exposat en aquets escrit, tampoc em sento capàs de llançar la primera pedra. Qui sap si també sóc un imitador i jo no me n'adono.

Jomaes

~~~~~

NOTA

El dia 13 d'aquest mes, l'Ajuntament va convocar al poble per a comunicar-li que les obres de la construcció del nou diposit, ja havien estat adjudicades i ensems explicar els criteris que l'Ajuntament havia seguit a l'hora de triar els contractistes.

Els empresaris als quals se'ls va donar l'obra a realitzar són els següents: Salcells tota la part d'escabació i moiment de terres, i a Lluís Niubó l'encimentació.

EL VENT

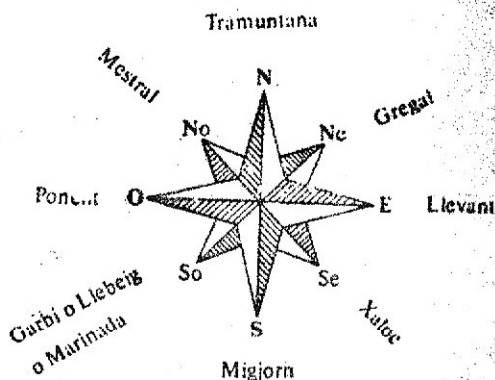
ELS SEUS NOMS I LES SEUES DITES

Hem arribat en un moment que ens cal parlar del vent, i no del vent com element natural, sinó dels seus noms; dels noms propis que la gent d'aquest país (i d'arreu del món) li dóna segons del punt de l'horitzó d'on bufa. I diem que ara ens cal parlar del vent, perquè ens troben en uns moments de desculturització de la petita cultura, de desarrelament, d'oblit, d'aquesta soca de la saviesa popular que ens cal conservar si no volem esdevenir una cultura sense personalitat.

Tot això referent al vent, fins fa pocs anys, era encara ben viu. L'home que feia vida al defora en sabia totes les peculiaritats, tots els noms i totes les dites, però ara, gracies a la força absorbent de la T.V. i d'altres modes noves de no donar importància a res que no vingui de més enllà del nostre món i de la nostra cultura tot això s'està oblidant a passes de gegant. Ara, doncs, ens cal parlar del vent :

Es del temps immemorial que l'home es va adonar de que el vent tenia unes o altres característiques segons d'on bufava (era humit, refrescant o fred...) i per això li va posar un nom; un nom a ca-

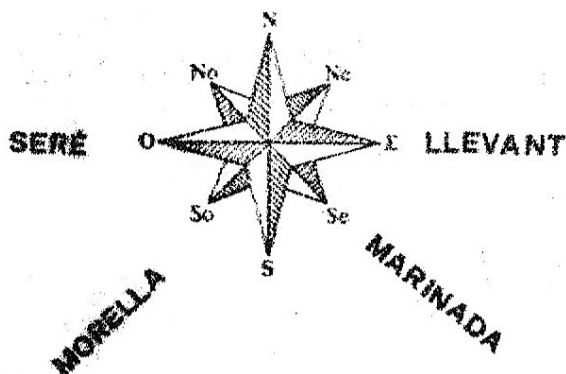
da mena de vent. La gent que no sabia de punts cardinals, emprava el noms del vent (o la posició del sol) per a indicar una o altra direcció. Per això mateix no és rar de trobar (en escriptures velles) indicat els limits d'una finca amb aquest termes: Limita al costat de Tramuntana... al de Llevant, al de Ponent, al de Mitjorn. Els noms de cada mena de vent varia segons les comarques i fins i tot dels pobles. Segons una cançó popular mallorquina els vuit noms des vents del món són aquest :

(Fixeu-vos que, en aquest quadre, la Marinada ve del S.O. cosa que fora impossible a la Catalunya continental)

Al nostre poble de vents només en distingim de cinc direccions (alguna vegada hem sentit parlar de Marinada Alta i Marinada Baixa) i per això no més tenim cinc noms per a anomenar-los. Aquests, són:

TRAMUNTANA

CARACTERISTIQUES DEL VENT, SEGONS D'ON VE

TRAMUNTANA:

Es el vent del Nord no bufa, al nostre poble , amb freqüència, principalment ho fa a l'hivern i és sempre fred.

LLEVANT :

Es més freqüent que la Tramuntana, acostuma a portar nuvols encara que no sempre aigua. La gent , quant fa Llevant acostuma a dir: "Fa Llevant, prourà" o bé "Quan s'apari el Llevant, plourà".

MARINADA

Bufa amb freqüència a les tardes d'estiu. Era esperada pels batadors per a fer "net" a les eres.No

acostuma a bufar gaire a les tardes d'Agost, per això els pagessos deien: "Qui no bat al Juliol no bat quan vol".

MORELLA :

Acostuma a bufar amb força i a ser freda. És molt freqüent i tenuda a l'hivern.

SERE :

És un vent que ni fu ni fa. Moltes vegades bufa amb força però no acostuma a ser fred.

De tots els noms dels vents el de SERE és el més popular a totes les comarques, com també la Marinada. El nom del vent Seré l'hem trobat a la lletra d'una cançó popular que hem recollit al nostre poble. La ritma d'aquesta cançó és forçada, diu així:

"Ai mare no em sossis mare
et portaria al cremé (llegiu, al cremador)
i la cendra que farieu
l'escamparia al vent Seré "

LES DITES :

Per aquestes característiques que hem explicat més amunt, la cultura popular ha sentenciat els vents d'aquesta manera :

TRAMUNTANA:

"La Tramuntana no té abric
i l'home pobre no té amic"

LLEVANT:

"El Llevant la mou, i el Seré la prou"

MARINADA:

"Marinada al matí, aigua a la tarda" i

"La Marinada arrofresca l'aigua i aca-
lenta el vi"

MORELLA:

"Morella, guarda't d'ella"

SERÉ:

"El Seré és un vent de jornalier"

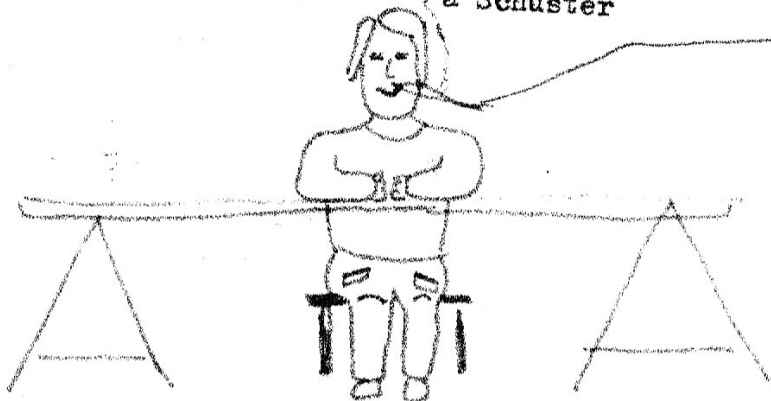
Esperem que amb aquestes ratlles heurem pogut a-
tansar una mica aquesta mena de cultura als joves.

HUMOR

C. F. ARTESA

Vista la fugida de jugadors
del nostre club, hem parlat
amb els del F. C. Barcelona
i és segur que ens deixaran
a Schuster

Russell

BARBARISMES

Seguint la llista de barbarismes que vam iniciar al número passat, ara publiquem totes aquestes frases perquè intentem d'esmenar-les:

ES DIU.

=====

S'HA DE DIR

=====

-Vaig a la Tocineria;	-Vaig a la <u>Cansalaoeria</u> .
-El rellotge va atressat.	-El rellotge va <u>endarradit</u> .
-He escrit un borrador.	-He escrit un <u>esborrany</u> .
-Hem vist una cabalgata.	-Hem vist una <u>cavalcada</u> .
-Hi ha telaranyes.	-Hi ha <u>teranyines</u> .
-No trepitgeu el cespèd.	-No trepitgeu la <u>gespa</u> .
-Es un embustero.	-Es un <u>mentider</u> .
-L'han despedit a l'estació.	-L'han <u>acomiadat</u> .
-Té celos del seu germà.	-Té <u>gelosia</u> del seu germà.
-Una mansana de cases.	-Una <u>illa</u> de cases.
-Plantes d'ivernadero.	-Plantes d' <u>hivernacle</u> .
-La verbena de Sant Joan.	-La <u>revetlla</u> de Sant Joan.
-Camina amb muletetes.	-Camina amb <u>crosses</u> .
-Es un recién casat.	-Es un <u>nou</u> casat.
-Es va derramar la llet.	-Es va <u>vessar</u> la llet.
-Avui és el meu cumpleanyos.	-Es el meu <u>aniversari</u> .
-Tinc vèrtic.	-Tinc <u>vertigen</u> .
-Ho hem dit varies vegades.	-Ho hem dit <u>diverses</u> vegades.

Llibre consultat " Parleu bé el Català "

Neus F.

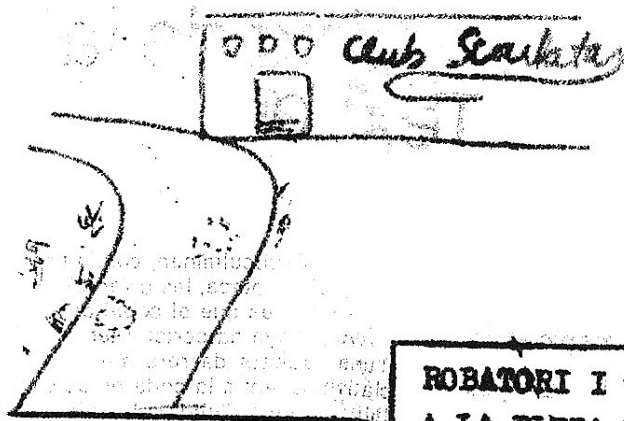
NOTES

El dia 11 dels corrents, la Junta del Club de futbol d'Artesa, va escampar uns fulls per a convocar a tots els seus socis a una reunió general segons aquest ordre : A), Estat de comptes. B), Planificació de la temporada 81-82. i C), Precs i preguntes.

Aquesta reunió va fer-se el dia 14, però, vistes les discrepàncies sorgides de la General davant els projectes de la Junta, aquesta va demanar un vot de confiança per a tirar endavant, aquest vot de confiança el va guanyar per dos vots, vist però, el curt marge, la Junta dimití tot i convocant noves eleccions pel dia 18.

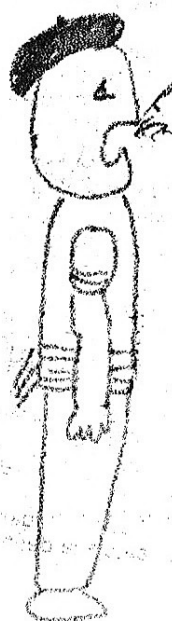
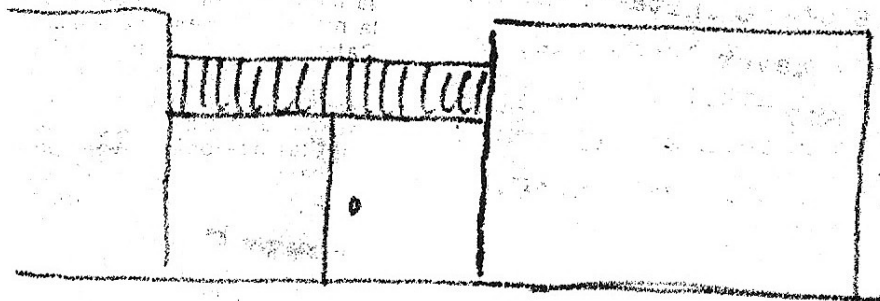
A les eleccions del dia 18, només es van presentar dos candidats a la presidència, l'un era el president dimitit, en Josep Me Gallart i l'altre en Lluís Niubó. Després de llegir, en Niubó el seu programa, va passar-se a fer les votacions, les quals van donar guanyador a en Josep Me Gallart.

HUMOR

**ROBATORI I VIOLACIÓ D'OVELLES
A LA PLETA DEL PIGA**

HAN TANCAT LA "BARRA"
PERQUE LES OVELLES
DEL PIGA ELS HI FEIEN
LA COMPETENCIA

Passarell

Text de la

Aquest escrit que reproduim, és el Text Unitari que s'havia d'haver llegit el dia de Sant Joan a l'Estadi del Barça, però que, va estar prohibit a darrera hora pel delagat del Govern a Catalunya Srn Rovira Tarazona.

Aquest escrit, però, ja ha via estat fer públic amb anterioritat. Nosaltres l'hem tret del diari AVUI que el reproduí el dia 20 de Juny

* * *

*

Avui culminen, com a final d'una etapa, les diverses iniciatives que el poble de Catalunya ha portat a terme en aquests darrers mesos responent a la crida en defensa de la llengua, la cultura i la nació catalana. Arreu de Catalunya, homes i dones, joves i grans catalans d'origen i de destí, particulars i entitats de tota mena, s'han sentit cridats a posar de manifest la seva voluntat d'aferrar, un cop més, la seva realitat nacional davant una campanya d'agressió despersonalitzadora, darrerament concretada en preteses harmonitzacions, que ha pres el nostre poble com a primera fita d'una política d'involució antiautònoma i antidemocràtica.

Davant d'aquesta situació manifestem la nostra condemna a totes les temptatives i amenaces antidemocràtiques contra la Consti-

tució i l'Autonomia de Catalunya i expressem el nostre suport actiu a la Generalitat i a les institucions democràtiques i nacionals per tal d'avançar en la reconstrucció nacional de Catalunya i la unitat del seu poble. Una Catalunya solidària, avui més que mai quan la difícil i greu crisi econòmica fa que molts dels nostres conciutadans es trobin abocats a la desesperada situació de l'atur.

declaració unitària

Catalunya afirma, un cop més, la seva voluntat de conviure en democràcia i en llibertat: afirma, un cop més la seva decisió d'enfrontar-se als qui intenten acabar amb la llibertat i la democràcia mitjançant la violència i afirma un cop més el seu compromís d'aprofundir en la defensa dels drets de totes les col·lectivitats de l'Estat —singularment els dels altres països catalans— i accedir al seu autogovern.

Manifestem:

La nostra voluntat d'avançar en la normalització de l'ús de la llengua catalana en tots els sectors de la vida col·lectiva, sense ambigüitat ni feblesa, tot reclamant que els mitjans de comunicació social, en el nostre àmbit, adoptin continguts catalans, usin la llengua catalana, i donin prioritat a les qüestions que afecten els nostres drets nacionals.

La nostra voluntat de garantir, contra totes les manipulacions, el respecte als drets dels ciutadans de Catalunya de parla no catalana, i afavorir la seva participació plena a la tasca comuna de reconstrucció nacional, en un clima de convivència i diàleg.

La nostra voluntat d'enfortir la col·laboració entre els Països Catalans, de llengua i cultura comuna, avui víctimes d'una intensa política

divisòria.

Manifestem, també, la nostra solidaritat amb les justes reivindicacions dels altres pobles de l'Estat. Però Catalunya reclama també solidaritat amb la seva causa. Som una nació i no podem acceptar que una nova revifalla del centralisme vulgui posar en qüestió el que fins ara hem recuperat.

Ara més que mai, hem de manifestar els nostres signes d'identitat. Catalunya troba en la seva cultura, en la seva llengua i en les seves institucions la seva força com a nació.

Per la Llibertat i
per la Democràcia
proclamem solemnement
que ens sentim, som i volem
ser una nació.

CATALANS: VISCA
CATALUNYAI

FULLS D'HISTÒRIA

ARTESA A LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XIII I PRIMERS ANYS DEL XIV

A partir del 1240, segons la documentació que tenim a
hores d'ara, Artesa sembla un poble plenament assentat i or
ganitzat. Hem vist, en articles precedents, en els que trac
tavem als anys anteriors al 1240, com hi havia bastant afli
ència de gent cap al nostre poble. Els documents ens parla
ven de nou vinguts que s'establien aquí i els tractes que
tenien amb els Templers, com a senyors de la terra, per a
poder-la conrear. Els de després de 1240 són ja plens de
gent establerta, de vegades amb el mateix senyor feudal, pe
rò, el més corrent és amb els seus veïns. També ara els ma
teixos veïns es compren la terra, com ho demostren els cog
noms.

Hem parlat d'Artesa com un poble plenament constituït,
però no tenim cap paper que ens parli del nombre de perso
nes que hi habitaven. Pel número de persones que surt a la
documentació de l'època em fa pensar de que a Artesa hi ha
via cap al 1240 uns 70 ó 80 habitants. El cens de 1356 li
assigna uns 120 habitants, que tenint en compte la devalla
da demogràfica que es produeix a Catalunya degut a la terri
ble Pesta Negra, que durà del 1348 al 1351, que alguns au
tors situen les pèrdues en la meitat de la població, cosa
que degué succeir de la mateixa manera a Artesa, no és

gens exagerat que, un segle abans del cens de 1356 hi visquessin al nostre poble unes 70 o 80 persones, a les que hi podem afegir 10 o 15 més que vivien en torres escampades pel terme i de les que hem anat fent referència.

Exposarem a continuació i per ordre cronològic la documentació d'Artesa que, il·lustra la segona mitat del segle XIII i els primers anys del XIV que, són els únics que hem trobat fins ara. Els documents són de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, fons de Sant Joan de Jerusalem, secció 3ª, lligall 3, que són extractes de pergami:

Pergami Nº 94, any 1247: "Bernat de Vallsequer jutge delegat pel Comanador i Camarer de la Casa de Gardeny, per compondre les questions tenien Ramon Goy demanant d'una part i Bononat Morell de fendent d'altra sobre els bens de Bernat Morell pare del dit Bononat los quals eren en Matrona en lo terme de Artesa i sobre 100 ovelles, un mulat i una mula i un parell de bous, que dit Bononat tenia i posseia, declara que los homens d'Artesa deuen..... en poder dels templaris segons la consuetut general del Castell de Asses, no obstant ins trument produït per los adquisidors de la vila d'Artesa absolgué a dit Bononat i condemnà a Ramon Goy dels Forns de la Caldaria. Item absolgué a Bononat de les tres parts del honor que fou de Gallart Goy en la Matrona i condemnà a R. Goy de les tres parts ja expresades. Item condemnà a Bononat la altra quarta part entregantles a Ramon Goy per constar ésser dels bens de Bernat Morell obligats a dit Ramon Goy. Item condemnà a dit Bononat de totes les expenses i gastos fets per lo plet, pagadors a dit Ramon Goy. Escrit per Bernat Jocal a 4 de les Kal. de novembre de 1247."

Aquest document és una prova d'un plet entre gent del mateix poble per uns bens i també com la justícia es feta pel senyor feudal, en aquest cas pel Camarer de de la Casa de Gardeny, delegat pel comanador, cosa que ja hem recalcat varies vegades en aquestes pàgines, el dret que tenia el senyor feudal d'administrar justícia als seus subdits, per la qual cosa cobrava uns drets. Els topònims que apareixen en l'escrit encara avui es conserven.

Pergamí N° 95 any 1265: "Bernat de Gavet havitan en Artesa amb Bernat Cabet son fill, Jaume Rafart, Pere Portell i Domenec Falcó prometeren a fra Berenguer de Palacio de la Casa de Gardeny tornat en poder de dits freres sempre que voldrien baix la pena de 100 marabatins en or, obligant per això tots sos bens. Escrit per Pere de Soler notari públic de Lleida a 20 de les Kal. de febrer de 1265."

És una prova, aquest document, de com uns habitants d'Artesa tornen a entrar sota la protecció del Temple.

Pergamí N° 96 any 1268 : "Guillem Ramon Llorens de Torragrossa vené a Pere Llonch una sort de terra en lo terme de Artesa. Afronta de dos parts amb dit comprador, d'altra en honor de Barnat Gavet i l'altra en honor de viuda Alarich, per preu de 23 sous jaquesos. Salvant empero lo cens, dret, domini, fatiga, sinquanté i demés al Temple. Escrit per Bernat de Managuerria notari públic de Gardeny a 4 dels Idus de Maig de 1268.

Firmat per Fra Bernat d'Alteriba Comanador de Gardeny i Fra Bernat de Cellart Camarer."

Com l'article anterior troben el nom de Bernat Cabet que surt en un altre document i també el cognom Alarich que ja l'hem trobat en altres anteriors. També es fa constar

les obligacions del comprador amb els senyors feudals.

Pergami nº 96 any 1268 : " Jaume Morell i Borrassa i muller i Pere Morell son fill veneren a Berenguer de Cubelles, moliner, una pessa de terra situada en lo terme de Artesa davant la torre de Madrona. Afronta d'una part en honor de Bernat Morell, d'altre en honor de Guillerm Morell , d'altra en honor de Pere de Madrona, de la tercera en honor i terme de Pere d'Aspa per preu de 300 sous jaquesos, salvant empero lo cens de 4 diners jaquesos tots anys prestadors als frares del Temple, amb jova, tragí i demás senyors i drets. Escrit per Bernat de Menaguerra notari públic de Cardeny a les kal. d'Abril de 1268. "

Veiem en aquest document com es repeteix un nom que ja veiem en el primer que us presentem en aquestes pàgines. També s'expressen les obligacions que tenien amb el senyor feudal i el delme que havia de pagar cada any.

CONTINUARA...

CARTES A LA FEMOSA

POLITITZAR EL C. F. ARTESA?

Molt senyors meus :

Sóc un soci del Club de Futbol Artesa perquè m'agrada el futbol i perquè m'agrada que aquest esport es practiqui a Artesa. No sóc dels que vaig a les reunions ni dels que critiquen la marxa dels equips ni la feina dels dirigents. Sóc, simplement un soci més dels que paguen i callen.

Per això mateix m'he sentit una mica ferit al enterar-me, al cafè, del que va succir els dijous dia 18 (el dia de Corpus Cristi). Ferit en la meua sensibilitat perquè mai se m'havia ocorregut de pensar que també el Club de Futbol Artesa podia servir per a fer política. Intentaré d'explicar-me:

No és que trobi malament, en un principi (pel bé mateix del Club) que, hagi uns senyors que no estiguin d'acord de com la Directiva fa rutllar el Club i que per aquesta causa intentin canviar-la. Tampoc em sembla malament que els directius intentin de defensar les seves raons i la seva manera d'entendre de com ha de marxar el Club. Fins aquí d'acord, i d'acord també que uns i altres intentin guanyar imprimint fulls (o sense imprimirlos) assabentant als

socis de les raons esgrimides per cadascú i que així el soci, informat, prengui partit pels uns o pels altres.

El que no em sembla bé (i aquí és allí on me cou) que en lloc de fer tot això uns vagin per les cases o pel carrer estirant els bots d'un sector marcadament polititzat (massa marcadament polititzat) de gent del poble. I em cou que aquests senyors que volen ésser representants de la moral del poble no hàgin tingut cap esclupol en sortir de casa per una cosa així (representan l'inici de la politització del futbol artesenc). Me cou perquè (ja ho veig a venir) en l'altre carvi de junta hi haurà una coreguda de gent, cap aquí i cap allà, buscant els vots per les cases per a guanyar als altres (no als altres candidats, sinó als oponents polítics).

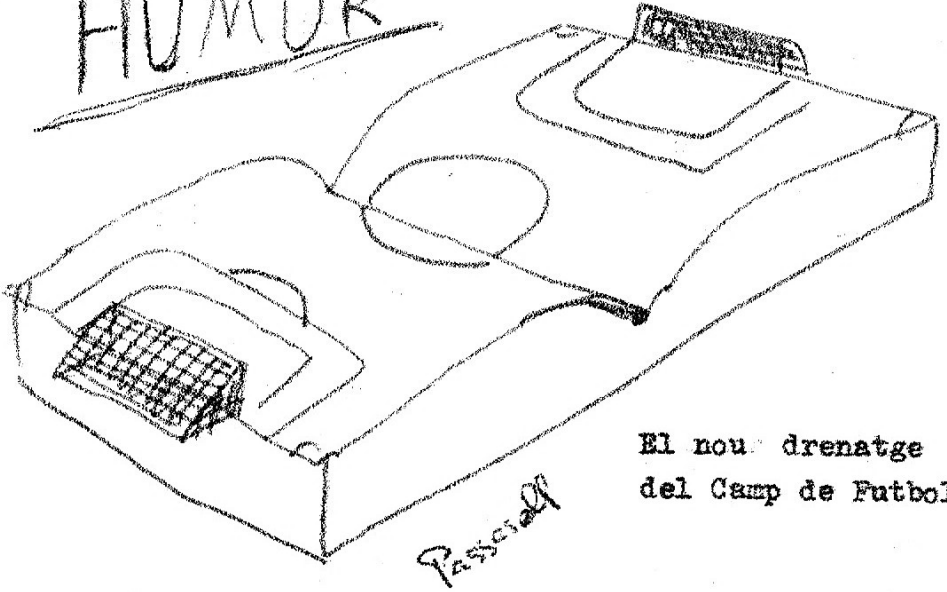
Es molt trist sentir dir, al cafè,: "ha guanyar la UCD". I encara ho és més sentir dir de la manera com van guanyar. Però en cara és més trist, molt més trist, pensar que la candidatura que va perdre, per a guanyar en una altra ocasió, haurà d'anar a buscar el vot polític per les cases.

Senyors de LA FEROSA, si això arriba a passar, no tindrè cap més remei que estripar el carnet (l'únic carnet que tinc) i dir com ja he dit d'altres vegades :

JA S'HO FARAN

Un Soci del C. F. Artesa

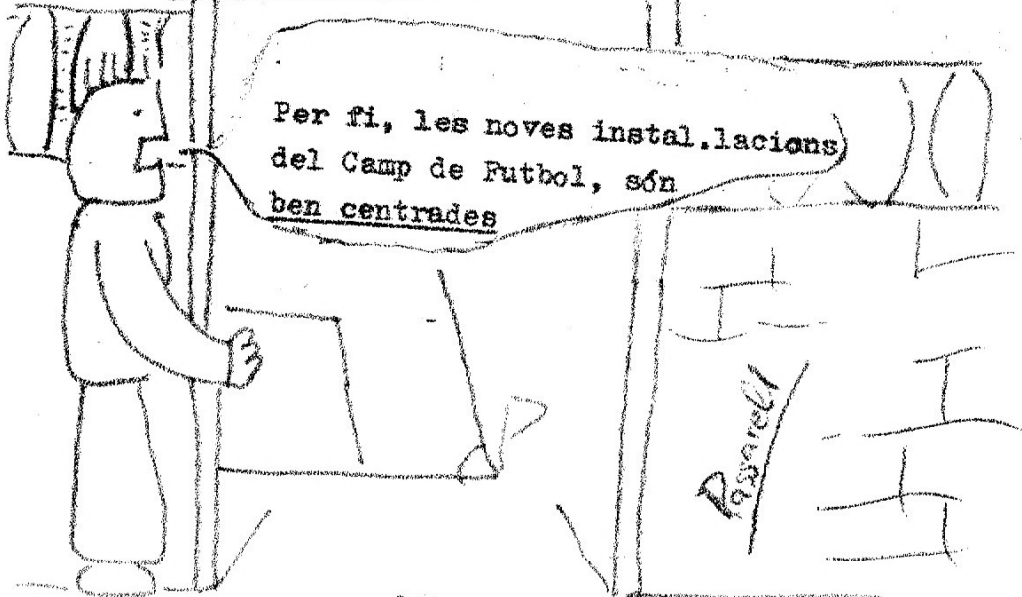
HUMOR

El nou drenatge
del Camp de Futbol

C.F. ARTESA DE LLEIDA

Per fi, les noves instal·lacions
del Camp de Futbol, són
ben centrades

RESPOSTA a micropunt

Amic Micropunt (amic o amiga); En la darrera Fe
mosa he llegit dos escrits teus, l'un és "Crònica d'
un Poble..." i l'altre la poesia "La Mort d'un Jun -
Kie". En la poesia parles de l'heroïna amb un entu -
ciasme prou revelador i en la "Crònica d'un Poble "
condemnes els que sense haver mai probat un " porro "
el condemnen. Dons bé amic, jo sóc d'aquests que no
n'he probat mai, ni ganes, i em sento capaç per a
parlar-ne fins al punt de condemnar aquesta pràctica
i em penso que ho puc fer amb tot el dret des d'unes
posicions ben antagoniques a la teva perquè tu les
hagis passat per alt; vull dir que tu critiques als
que critiquen la droga sense coneixament de causa, i
no et vols adonar d'unes altres raons, i raons de pes
que pot esgrimir el qui critica. Bé, ja t'ho he
dit, jo sóc dels qui critiquen sense coneixament de
causa (criticar no sempre vol dir condemnar categori
cament) però que, aquí, vull esposar tot un seguit
de consideracions amb les quals m'hi he passat mol
tes estones cavilant.

La droga (posem-hi "porros", alcohol, jocs d'at
zar, o simplement el gastar-se els diner comprant a
mor) en un principi, (només en un principi) és un ins
trument per a fer més passadora, més soportable l'e
xistència, el viure de cada dia. En la societat d'a

vui hi ha tanta coacció, tanta agrecivitat ambiental, tant d'individualisme, tanta insatisfacció, en una paraula, tant d'aldarull que sembla justificar-se el buscar l'ajut d'un "porro", d'una copa de Wuisqui o d'una "rutleta" per a escapar-se (almenys en teoria) d'aquest món engoixant que ens ofega.

L'única cosa que els homes, i les dones, tenim en absoluta propietat és la nostra existència, aquest espai de temps que va del nostre naixement fins a la mort, i que per entener-nos en diem VIDA. Aquesta vida la podem administrar de la manera que ens plagui , però, és segons l'administrarem que pot tenir un sentit o un altre que, pot ser parasitària o profitosa dins de la nostra societat, composta per altres elements vius que poden fer de la seva vida tot el que els plagui. Els homes per qüestió de idees o de fe es poden dividir en dos grups (per entendre'ns) per un costat hi ha els que creuen en un MES ENLLA (en la vida perdurable deprés de la mort) i els qui no hi creuen; els primers intenten de viure (d'acord a unes normes) de la manera més escaent a les seues creencies per a guanyar el dret a aquesta altra vida, els altres, en canvi, volen aprofitar-se d'aquesta vida al màxim perquè no creuen amb l'immortalitat de l'ànima. Uns i altres, però, sovint obliden les seves creencies i actuen de la mateixa manera dins d'una olla barrejada d'interessos, enveges i altres calamitats col·lectives. Per afugir de tot això, per illar-se d'aquestes calamitats hi ha les drogues, el joc, les barres americanes...

Hi ha, però, segons el meu parer, una altra qües-
tió, una altra menera de viure i de veure les coses
(prescindint si hom és creent o no) i que, encara, que
difícil, voldria intentar d'esposar-te-ho, i per a fe-
r-ho, si m'ho permets, canviaré de tema per a tornar-
ri després:

Voldria parlar-te de les abelles, d'aquestes insectes que, amí em facinen. Són ésser inferiors que tot ho fan d'esma, però que, resulta tant coherent el seu treball en comunitat tan sorprenen l'eficàcia de la seua organització en col·lectivitat dins de l'arna, que, colpeix fortament. L'abella (que només es una cel·lula de l'eixam) treballa des del seu naixement per l'arna, i no només en cercar el polen per a la fabricació de la mel, sinó que també es cuida de que l'arna estigui neta i polida, ben ventilada, caldeja da o refrescant (segons el temps) per a que la fei na reproductora de la reina sigui eficaç, vigila i combat fins a la mort els seus enemics defensant l'arna i la mel que aquesta en, magatzema, perquè tant una cosa com l'altra signifiquen la perduració i el ben estar del seu eixam. L'abella només viu uns 60 dies i durant aquests temps no rep ni espera rebre cap recompensa de l'eixam, ni espera una altra vida en

el Més Enllà, i no obstant viu la seva vida sense re-
pós perquè "intueix" que del seu treball depent que
el seu eixam sobrevisqui o no.

He fet aquest perèntisi, amic Micropunt, perquè
l'exemple de l'abella em pot ajudar a explicar-te (
fent-me entenedor) de perquè aquest meu refus a la
droga.

Els homes som els únics animals d'aquest plane-
ta que tenim l'absoluta certesa de la mort (dins d'
un termini més o menys curt) i que per això mateix
volem amollar la nostra vida als nostres gustos, a-
petències, necessitats o creències, per això mateix,
massa sovint perdem el sentit de la nostra existèn-
cia i de la nostra identitat com a éssers vius. Se-
gons la meua manera de veure les coses, els homes no
més podem trobar el sentit de la vida i de la mort
quan aquesta (la vida) va encaminada a treballar amb
la comunitat i per la comunitat, pel país i per tot
això que ens és comú (cultura, llengua, neguit de
justícia...); l'abella per l'eixam per l'abella dóna
sentit al seu viure, i junts, abella i eixam, mante-
nen l'arna forta i serenya perquè les noves genera-
cions d'abelles creixin fortes i sanes i "orgulloses"
d'ésser d'aquest eixam i d'aquesta arna.

La droga nega tots aquest valors que apuntavem
més amunt perquè fa a la persona individualista (en-
cara que es fagin pràctiques col·lectives) i per a-
ixò mateix egoista, alterable i fàcilment violent. A
llí on hi ha tot això no hi pot haver amor ni com-
prensió ni harmonia. Els homes som com l'abella ani-

mals socials, necessitem dels altres i els altres, en conseqüència, necessitem de nosaltres, i per això, qualsevol cosa que desfaci aquesta harmonia és rebutjable. No et vull dir amb tot això que tinguem de viure com l'abella, no; l'abella és un extrem l'altre extrem és eximir-se de tot, entre l'un i l'altre hi ha l'equilibri.

No critico el fer un "porro" o anar un dia al "bingo" o a un bordell, el que critico (i ho critico perquè ho trobo mesquí) és organitzar-se la vida en torn de tot això, depenent d'això, i deixant concient o inconscientment, totes aquelles altres coses que poden donar sentit a la vida i al viure de cadascú.

Amic, segurament que no t'hauré convençut. La veritat és que tampoc ho pretenia. M'he limitat a exposar-se el meu parer perquè t'adonis que també podem opinar sobre la droga els que no l'hem probat mai.

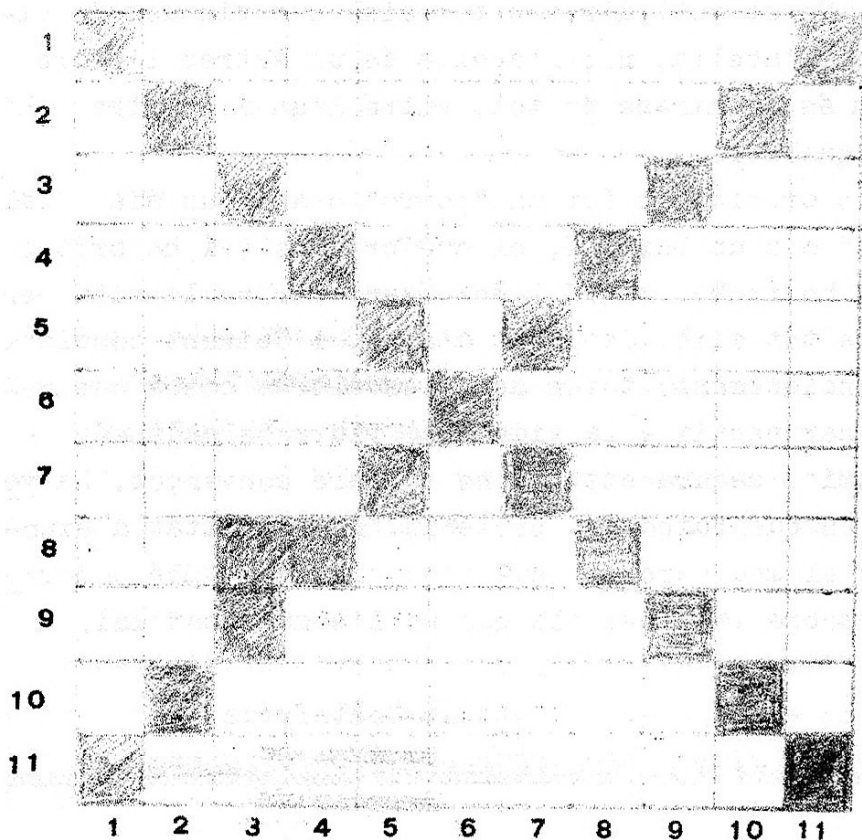
A. Costafreda

~~~~~

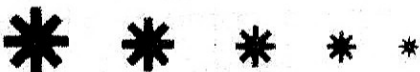
ENTRETENIMENTS

TRUCALCULI

HORIZONTALS: 1- Cria i comerç de bestiar. 2- Terreny plantat de meloneres. 3- Al revés nota musical. Vas en que es serveix la sal. Nom de consonant. 4- Part superior del cos de l'home. Cadascun dels moviments que fa l'home quan camina. Vocals. 5- Al revés prefix que significa un. Al revés, que te un volum considerable. 6- Cadascuna de les espirals o voltes d'una cosa enrotllada en espiral. Al revés, que fa acció de rentar. 7- Animal fabulós. Hidrocarbur gasós, CH₄ 8- Vocals. En aquest moment. Al revés, obrar en una certa manera. 9- Sis cents. Al revés, patria d'Ulisses. Afirmació. 10- Al revés, instrument musical. 11- En femení, natural d'Amèrica.

VERTICALS: 1- En femení, que es recorda. 2- Al revés posar la corona. 3- Al revés, part del cos humà. Acció de posar. Símbol d'amper. 4- Cadascuna de les dotze parts de l'any. Mil dos cents. Al revés, nom de consonant. 5- Al revés, làmina de fusta o ferro amb un mànec mes o menys llag. Al revés, en femení, que no es pobla. 6- Unitat monetària dels Estats Units. Tresor públic. 7- En plural, nom de consonant. Acció d'atacar. 8- Molt poc freqüent. Consonants de sotmes. Al revés, lloc on es el que parla. 9- Símbol del iri di. Al revés, Expressió admirativa. Adverbi de lloc. 10- En plural, carotes. 11- Ciència que descriu la superfície de la Terra.

SOLUCIÓ

VERTICALS: 1ª - RECORDADA. 2ª - R. RA
 NOROC. A. 3ª - AM. POSA. AM. 4ª - MES. MCC. ANE. 5ª -
 ALAP. A. ACIR. 6ª - DOLAR. ERARI. 7ª - ENES. A. ATAC.
 8ª - RAR. SIM. ICA. 9ª - IR. IONER. ON. 10ª - A. CA-
 RETES. A. 11ª - GEOGRAFIA.

HORIZONTALS: 1ª - RAMADERIA, 2ª - R.
 MELONAR. G. 3ª - ER. SALER. CE. 4ª - CAP. PAS. IAO.
 5ª - ONOM. R. SORG. 6ª - ROSCA. ATNER. 7ª - DRAC. E.
 META. 8ª - AQ. ARA. REF. 9ª - DC. ACATI. SI. 10ª -
 A. ANIRACO. A. 11ª - AMERICANA.

SOPA DE LLETRES

Buscant dins d'aquesta sopa de lletres, en qualsevol direcció hi podreu trobar el nom de vuit partides del Terme Municipal d'Artesa de Lleida.

L	L	T	A	N	C	A	T	S	T
A	F	E	M	O	S	A	A	I	A
C	E	L	S	W	A	L	R	C	V
O	N	L	O	L	A	P	E	A	O
L	O	O	K	D	S	U	N	S	P
D	S	C	A	E	R	T	E	I	O
M	A	O	T	O	R	E	S	L	V
E	I	N	S	O	L	A	D	L	E
R	A	M	O	N	T	R	O	A	T
S	E	L	L	O	D	A	C	I	G

SOLUCIÓ

19 - FEMOSA, 28 - POUET, 34 - SANT ESPRIT,
 48 - CADOLLES, 58 - COLOMERS, 68 - ARENES, 78 -
 SALADA, 88 - COLLET.

CAIXA D'ESTALVIS
DE CATALUNYA

LA
CAIXA
DE TOTS

ARTESA DE LLEIDA